

Tal av Che Guevara

i Las Villas Universitet, 28 december 1959	3
vid Nationella Sockerarbetarmötet i Santa Clara, 28 mars 1961	5
till de anställda på Industridepartementet, 6 oktober 1961	7
vid invigningen av skolan för teknisk vidareutbildning för arbetare, 10 februari 1962	9
vid stormöte med sockerarbetare i Camagüey, 9 februari 1963	11
vid stormöte på textilfabriken i Ariguanabo, 24 mars 1963	13
till ungdomen på Industridepartementet, 9 maj 1964	15
vid överlämnandet av diplom för kommunistiskt arbete på Industridepartementet, 10 augusti 1964	17
vid Afroasiatiska solidaritetens andra ekonomiska seminarium i Alger, 27 februari 1965	19

Che besökte många arbetsplatser under sin tid som minister. Ofta följde hans hustru Aleida March med på dessa besök.

Che Guevara besöker textilfabriken i Ariguanabo.

Tal i Las Villas Universitet

28 december 1959

En gång lovade jag eleverna vid denna skola ett litet föredrag för att lägga fram mina idéer om universitetets uppgift. Arbetet och allt som har hänt, tillät mig aldrig att uppfylla löftet men i dag ska jag göra det, nu dessutom i egenskap av hedersdoktor. Och vad har jag då att säga till universitetet som första punkt, vilken är dess viktigaste uppgift i detta nya Kuba? Jag säger då att det måste byta skinn, bli svart, bli mulatt, och inte bara eleverna, utan också lärarna. De måste bli arbetare och bönder, de måste bli del av folket, för universitetet ägs inte av någon särskild utan hör till Kubas folk. Och om detta folk som är här i dag och vars företrädare sitter på alla poster i regeringen, tog till vapen och krossade reaktionens murar, var det för att dessa murar inte var tänjbara, de var inte tillräckligt kloka för att med flexibilitet kunna hejda folkets framfart. Folket som har segrat, som nästan bär sig illa åt av segerglädje, känner sin styrka och vet att de rår på allt. De står i dag vid universitetets portar och universitetet bör vara flexibelt, byta skinn till svart, mulatt, arbetare, bonde eller bli av med sina portar. Annars kommer folket att krossa det och göra universitetet till vad det vill.

Detta är mitt främsta budskap, det jag hade velat föra ut på landets tre universitet de första dagarna efter segern, men som jag bara fått tillfälle att framföra på Santiagos Universitet. Om ni ber mig om ett råd som en av folket, som en från rebellarmén och som hedersdoktor i pedagogik, skulle jag säga att för att nå folket måste man känna sig som folk, man måste veta vad de vill, vad de behöver och vad de känner. Man måste analysera sitt inre lite och ta fram lite universitetsstatistik och fråga hur många arbetare, hur många fattigbönder, hur många som måste arbeta i sitt anletes svett åtta timmar om dagen, hur många av dem finns här på detta universitet? Efter att ha frågat sig detta måste man också fråga sig själv, med lite självanalys, om den regering som Kuba har i dag företräder folkets vilja eller inte. Och om svaret är jakande, om regeringen verkligen företräder folkets vilja, måste man också fråga sig; denna regering som företräder folkets

vilja, var finns den på detta universitet och vad gör den? Och då ser vi att regeringen som i dag företräder nästan hela Kubas folk tyvärr inte har någon röst på de kubanska universiteten för att höja sitt varningsrop, för att vägleda och för att utan mellanhänder uttrycka folkets vilja, önskemål och känslor. (...)

I dag arbetar vi med all kraft för att göra Kuba till ett annorlunda Kuba, men hedersdoktorn i pedagogik som står här lurar inte sig själv och han vet att han är lika mycket lärare i pedagogik som Riksbankschef. Och om han måste ta på sig en eller annan uppgift så är det för att folkets behov kräver det. Men det sker inte utan att folket själv får betala för hans misstag, för han måste lära sig av varje ny situation, han måste lära sig medan han arbetar, han måste få folket att rätta till felen, för uppdraget är nytt och ingen är ofelbar och ingen föddes allvetande.

Och eftersom den hedersdoktor i pedagogik som nu står här, en gång var läkare och av omständigheterna tvingades att fatta geväret och efter två år tog examen som befälhavare i gerillan, och sen måste bli chef för en bank eller chef för landets industrialisering, eller kanske till slut lärare i pedagogik, så vill denne läkare, befälhavare, bankchef och lärare i pedagogik att den vetgiriga ungdomen i landet gör sig redo så att var och en i en nära framtid kan ta den plats de anvisas, och ta den utan tvekan och utan att behöva lära upp sig under tiden. Men läraren, mannen av folket, skapad av folket, som står här vill också att just detta folk ska få rätt till utbildningens välsignelser, att murarna runt utbildningen rivs, att utbildningen inte längre ska vara ett privilegium för dem som har pengar till sina barns studier, att utbildningen ska bli allas dagliga bröd för hela folket på Kuba.

Men det är klart; det skulle aldrig falla mig in att kräva att lärarna och eleverna som nu finns på Las Villas Universitet ska utföra underverk och få alla arbetare och bönder att börja på universitetet. Det kräver en lång väg, en process som ni alla har gått igenom med långa år av förberedande studier. Vad jag däremot hävdar, med utgångspunkt

i denna lilla historia som revolutionär och gerillaledare, är att dagens studenter vid Las Villas Universitet måste förstå att rätten att studera inte är någons enskilda egendom och att läroanstalten där ni gör era uppgifter inte är någon enskilds egendom, den tillhör hela Kubas folk. Och den måste tillfalla folket annars tar folket den. Och kanske för att jag inledde min omväxlande bana som universitetsstuderande, som medlem av medelklassen, som läkare med samma vyer, samma ungdomliga ambitioner som ni har, och för att jag har förändrats under kampens gång har jag blivit övertygad om revolutionens absoluta nödvändighet och den väldiga rättvisan i folkets sak. Därför skulle jag vilja att ni, som idag är universitetets herrar, ger det till folket. Jag säger det inte som ett hot, att annars kommer de och tar det i morgon. Nej, jag säger det bara för

att det vore ännu en vacker handling, bland alla de andra vackra handlingar som vi upplever på Kuba, om herrarna över dagens universitet i Las Villas, studenterna, gav det till folket via dess revolutionära regering. Och till herrar lärare, mina kolleger, måste jag säga något liknande: Ni måste byta skinn till svart, mulatt, arbetare och bonde, ni måste gå ut till folket, ni måste leva med folket, det vill säga uppleva alla Kubas behov. När detta har uppnåtts har ingen förlorat, alla har vi vunnit och Kuba kan fortsätta sin marsch mot framtiden med kraftigare kliv. Och ni skulle inte längre ha något behov av att i ert lärarkollegium ha denne läkare, befälhavare, bankdirektör och i dag lärare i pedagogik som nu tar farväl av er.

Översättning: Carina Engström

Tal vid Nationella sockerarbetarmötet

Santa Clara 28 mars 1961

Kamrater, nordamerikanerna vet mycket väl att den kubanska revolutionens seger inte är ett vanligt nederlag för imperiet, att den inte är ännu en länk i den långa kedja av nederlag som de under de senaste åren har dragit på sig med sin styrkepolitik och sitt förtryck av folken. Revolutionens seger är det påtagliga beviset inför Amerika på att folken kan resa sig och bygga upp sitt oberoende mitt i klorna på monstret. Den betyder början till slutet för det koloniala väldet i Amerika, början på det definitiva slutet för den nordamerikanska imperialismen.

Därför ger de inte upp, därför är kampen på liv och död, därför kan vi inte ta ett enda steg tillbaka, för det första steg som vi tar tillbaka skulle föra oss till en lång rad, och ansluta oss till alla förräddarregimer, och alla folk, som i ett givet ögonblick inte är i stånd att stå emot trycket från imperiet. (...)

Aldrig ett steg tillbaka, aldrig ett ögonblick av svaghet. Och varje gång som de rådande förhållandena får oss att fundera över om situationen skulle kunna bli bättre, om vi inte befunde oss i kamp mot imperiet, måste vi alla tänka på hur det var förr, på den långa kedja av tortyr och död som det kubanska folket fått utstå för att kunna förverkliga sitt oberoende. Vi måste alla tänka på arbetarna som avskedades, bönderna som vräktes, på morden på arbetare, på strejker, som slogs ned av polisen, på allt det förtryck den klass utövade, som nu har försvunnit helt och hållet från Kuba. Låt oss alla i varje ögonblick komma ihåg detta, och låt minnet stärka vår beslutsamhet att segra och att fortsätta framåt.

Och låt oss dessutom rätt förstå hur man segrar. Man segrar när man förbättrar folkets villkor, ökar den revolutionära medvetenheten, uppnår enhet, tar fram gevären vid minsta antydning till aggression. Så segrar man.

Men i ett krig så långt och fruktansvärt – och på liv och död – som detta, segrar vi också genom att varje dag lägga manken till i arbetet, förbättra arbetsmetoderna, producera mer, och med nya föresatser hos folket råda bot på de brister som fienden tvingar på oss.

På det sättet vinner vi den verkliga segern, den slutgiltiga, den som inte finns om hörnet, som inte är av i morgon och inte från i går. Det är en seger som uppnås efter år av kamp som folket kommer att ställas inför.

Detta måste nog slå fast. Detta måste gå in i allas medvetande. Det gäller att stärka medvetenheten och kampandan hos de starka och göra de svagare mjuka i knäna, så att de lämnar striden, som varje dag blir allt hårdare. Den kommer att bli hårdare i alla avseenden. Det är inte slut på invasionsförsök, det är inte slut på intrång av piratflyg i vårt luftrum, det är inte slut på blockaden, utan det är tvärtom nu allt börjar. Från och med nu kommer folk att få känna av allt fler inskränkningar, och det bästa sättet att förekomma detta är det arbete som var och en av oss utför. (...)

Översättning: Karin Steneberg

Tal till de anställda på industridepartementet

8 oktober 1961

Det finns mycket kritik av alla slag att framföra. Därför är det lämpligt att börja med den kritik jag måste rikta mot mig själv, dvs. med självkritik. Därför hade jag också velat att det skulle bli ett samtal bara med personalen på departementet, utan kontakt med omvärlden. Det är inte av rädsla för att offentligt göra självkritik, utan för att det handlar om problem i arbetet som har mycket nära anknytning till denna myndighet och som vi måste bearbeta, granska, analysera och lösa.

Alla vet hur en minister blir tillsatt i en revolutionär situation: en människa som genom olika omständigheter och inför olika uppmaningar att göra det hon betraktar som sin plikt, utför en rad uppgifter och blir plötsligt kallad att åta sig en ny uppgift, för så ter sig departementsjobbet för oss alla. (...)

Min senaste utbildning efter yrkesutbildningen, som jag gjorde i gångna tider, var den militära. Visserligen var det en gerillautbildning, med andra ord utbildning i en folkpolis, i en annorlunda krigföring. Det medför också en annan slags disciplin och en annan syn på problemen än den som kunde vara kännetecknande för en yrkesmilitär utbildad på en reaktionär militärakademi.

Men oavsett vilket slags krig det är, måste man lösa problemen. I krig diskuterar man inte. Naturligtvis rådde den andan i Sierra Maestra under den tid vi behövde vinna kriget. Order diskuterades inte, de verkställdes. En del av denna anda av verkställighet, av ovillkorlig verkställighet, av skyldighet att utan att säga emot utträtta saker, överfördes till departementet.

Sedan blev det en helt överväldigande arbetsbörda. Man får många arbetsuppgifter, det behöver jag inte tala om för er, eftersom var och en av er i sin befattning känner till sina åtaganden. I synnerhet gäller det för den som har en viss ledarställning. Där krävs det inte bara att leda departementet, utan andra förpliktelser ska också uppfyllas. Det tar hela arbetsdagen i anspråk, så att man är stressad även under sömnen. Man gör inget annat än tänker på arbetet.

Allt detta gör att man undan för undan fjärrar

sig från verkligheten och från människan som individ. Man betraktar inte längre folk som individer med egna personliga problem, utan som soldater, som siffror i ett krig man måste vinna, ett envist och oupphörligt krig.

Man lever hela tiden i spänningstillstånd, och ser bara de stora målen. Inför dessa stora mål glömmer man så smått vardagen, och detta händer så klart mig som många andra. Denna *mea culpa*, denna självkritik kan jag göra nu, för jag insåg detta häromdagen när jag hörde Fidel berätta om ett samtal han fört med några ungdomar. Just detta är en av Fidels mest underbara egenskaper: hans förmåga att närma sig människor och knyta direkt kontakt med dem. Själv kan jag säga, att jag inte bara aldrig satt min fot på en kabaré eller i en biograf eller på en strand – jag har praktiskt taget aldrig besökt någon familj i Havanna. Jag vet inte hur det kubanska folket lever, jag kan bara siffror, tal, scheman, men jag har aldrig nått fram till individerna och deras problem. Det kommer ögonblick då man inser hur viktigt detta är, precis som det händer mig för några dagar sedan när jag lyssnade till Fidel. Ni minns säkert det tal då han nämnde en ung man som bar stenar, hur han och Fidel bar stenarna och staplade dem. Hela den berättelsen ingår i ett långt samtal han förde med en grupp unga människor, och även ur samtal med barn kunde han dra många allmänna slutsatser. Jag kan inte påstå att jag efter att ha hört Fidels tal kommer att göra likadant, de personliga karaktärsdragen spelar också in och man kan inte göra saker mekaniskt. Men det är uppenbart att vi måste göra något för att denna myndighet skall bli lite mer levande, för att den inte skall vara så avhumaniserad, och för att de stora uppgifter som åligger er i förvaltningen inte skall genomföras på ett mekaniskt sätt, utan så att ni tvärtom skall känna er som en del i den stora kollektiva ansträngning nationen måste göra. Vi måste i största möjliga utsträckning komma med i den gemensamma insatsen, var och en inom ramen för sitt sätt att tänka och sina övertygelser – där det kan råda stora skillnader. Men var och en skall samtidigt försöka gå med i det levande

arbetet, så småningom lämna siffrorna åt sidan för att tolka verkligheten som den är. Därmed menar jag ingalunda, att vi skall återgå till första skedets empiriska arbetssätt! Vad jag menar är att vi måste söka ett sätt att i möjligaste mån växla mellan dessa två saker: förvärva praktisk, direkt kunskap om verkligheten och utveckla kommunikationen mellan oss alla och det stora abstrakta arbete som krävs för att fullfölja vårt verk. (...)

Det ideologiska upplysningsarbetet bland människorna är mycket viktigt. Det är en viktig uppgift att förklara för var och en saker som ibland är mycket tydliga för en själv, men som inte är det för alla, det måste vi inse. Jag hyser den absoluta övertygelsen – hos mig är det nästan en tro – att det socialistiska systemet, som är mycket rättvisare än det kapitalistiska, också är mycket starkare och mer dynamiskt och kommer att hävda sig inom relativt kort tid – låt oss säga historiskt sett inom mycket kort tid. Men det måste bevisas, det är inte så enkelt som att överföra denna övertygelse till varandra genom kosmos – man måste resonera om den och bevisa den. Detta är en mycket viktig uppgift, det återstår att se när och hur den utförs, och vem som utför den. För bland kamraterna finns människor som kommer från vitt skilda håll, människor som är högt utbildade, som har vuxit upp med helt andra värderingar och har upplevt en väldig krock mellan sina tidigare övertygelser och den nya verklighet vi lever i; mellan å ena sidan sina levnadssätt, vänner och uppfattning om livet över huvud taget, om frihet, kultur och å andra sidan dagens verklighet. Jag är självklart helt övertygad om att dessa människor – många av er – hade fel, fortfarande har fel, att många begrepp måste ändras. Frågan är vem som skall ändra dem och hur. Man kan inte genom dekret ändra på människors tänkesätt, utan de måste göra det själva genom egen övertygelse, och det bästa sätt att förmå dem att ändra sitt tänkesätt är att visa de sanna revolutionärernas förmåga till uppoffring, att hjälpa kamrater, att göra konkreta insatser för kollektivet och för individerna. Med andra ord: de som är medlemmar i en revolutionär organisation har inte av det skälet förvärvat några som helst extra rättigheter, utan snarare ådragit sig ytterligare plikter att uppfylla. (...)

Jag ville än en gång tala om en typ av relation som ibland försvåras i onödan i detta departement och i landet i stort: den relation som

bör finnas mellan människor som vill uppfylla en gemensam plikt och uppgift men närmar sig den från två helt motsatta poler. Många av oss kommer hit från arbetarklassen eller helt besjälade av arbetarklassens ideologi, för att fullfölja en uppgift; många andra kommer direkt från borgarklassens, från kapitalismens ideologi, har levt i kapitalismen och – även om de inte tagit ställning i kampen – bidragit med sitt vardagliga handlande och sin anpassning till det kapitalistiska systemet, som var det rådande. Nu lever vi i dagens verklighet och man märker fortfarande tydligt på många håll skillnaderna mellan härkomster, mellan ideologier. Dem måste vi suddas bort på ett konstruktivt sätt. (...)

Vi måste alla ställa in oss på att förstå detta med utgångspunkt från vetenskapliga realiteter och på att samordna vårt arbete, även om vi innerst inne känner sorg för många saker som går till ända. För en del saker måste upphöra: privatskolor som erbjöd möjligheten att välja den läroanstalt man ville, till och med möjligheten att bli upprörd om barnet inte fick bra betyg och sedan byta skola, att läsa engelska eller det språk man ville i skolan. Det finns också många religiösa människor som känner sig kränkta på grund av de stora problem vi haft, inte med religionen utan med dess företrädare som har ställt sig på fiendens sida och som vi helt enkelt måst oskadliggöra som fiender. Allt detta händer och det vore löjligt och enfaldigt att försöka förneka eller dölja det. Tvärtom: vi måste ta oss an verkligheten som den är. Inför alla dessa problem har vi två vägar att välja mellan: antingen gå med och börja arbeta eller – det kanske finns en tredje väg, men låt oss nämna det enklaste alternativet: bege sig till utlandet och fortsätta med sin tidigare livsstil någon annanstans. (...)

Det finns människor som i och för sig är fredligt inställda, men när de konfronteras med dessa problem känner de sig överflödiga på Kuba och ger sig iväg. Detta händer huvudsakligen bland högre tjänstemän och tekniker, för det faktum att de är tekniker – det måste man inse – beror på att de tillhörde en klass som medgav att deras föräldrar kunde låta dem utbildas till sådana. För teknikern tillhör den samhällsklass där föräldrarna har råd att betala barnens studier. Nu är det naturligtvis så att många vill stanna kvar av vitt skilda skäl, och vi måste se till att alla

stannar på Kuba. Vi vinner inget på att någon ger sig iväg, men vi kommer inte heller att förvägra någon rätten att göra det. Var och en skall få kliva på flygplanet när han eller hon vill. Men vi måste försöka få alla att stanna kvar, främst för att det är de som är tekniskt kvalificerade som lämnar landet. Det vore löjligt att tro att en arbetare i något sockerrörskooperativ som tidigare inte hade något, fick lägre lön, inte kunde försvara sig mot brukspatronerna, var förtryckt och numera har sina vapen för att försvara sig, som antingen redan har sin egen bostad eller är på väg att förvärva den, som ser möjligheten till en bättre värld, som säkert har sina barn i skolor, eller i anställning – kort sagt, det är mycket osannolikt att dessa människor eller en ärlig person ur arbetarklassen

skall ge sig iväg. Det är annorlunda med teknikerna. Deras löner har varit högre. De har också vänner som utövar påtryckningar på dem – den företeelsen känner vi väl. Jag tror emellertid att möjligheten finns att många av dem stannar i landet. (...)

Det är sant, att de fortfarande uppvisar en annorlunda mentalitet. Jag skulle föreslå, att man försöker övervinna den, men det väsentliga är att arbetet blir gjort helt och hållet. Varför? För att människan och hennes arbete har förts samman, och just det måste vi sträva efter: att väcka entusiasm för det som görs att folk skall känna sig delaktiga i det som håller på att byggas upp. (...)

Översättning Hlaajo Vcerla

Frivilligt arbete på en byggarbetsplats för en ny skola 1960.

Tal vid invigningen av skolan för teknisk vidareutbildning för arbetare

10 februari 1962

De flesta av er elever vid specialkursen är lärlingar och aktiva arbetare, människor som varit i direkt kontakt med maskiner och som därför valts ut för att kunna specialisera er med en årslång kurs på en maskin – ett teknisk avancerat och komplicerat verktyg – för att med full fart kunna sätta igång denna så viktiga industri.

Som lärare kommer ni att ha veteraner, som känner sitt yrke till fulländning och som kommer att erbjuda er hela sin erfarenhet för att ni på ett år ska bli högt kvalificerade.

Regeringen erbjuder er möjligheter att under detta år studera, inte bara för att sedan arbeta i en industri med en anständig lön, utan bryr sig också om alla de samhällsliga behov som ni kan ha.

Ni börjar ert arbete under de nya förhållandena i det socialistiska Kuba, men nu tar ni också på er en skuld till samhället: ni får förpliktelser att fylla, och dessa förpliktelser måste uppfyllas till punkt och pricka.

Ni börjar nu med detta arbete, och den som är god revolutionär bör aldrig mer lägga av. Ni måste nu studera, studera i snabb takt. Lägg hela den entusiasm som ni nu lägger i sånger och talkörer för att hälsa oss när vi kommer, lägg den i studierna och det praktiska arbetet, för att lära er snabbare.

Men det räcker inte och inte heller har ni gottgjort er skuld till samhället i det ögonblick ni tar examen och blir kvalificerade arbetare. Ni har bara betalt en andel av skulden, den som ankommer på detta år. Sedan fortsätter era förpliktelser, förpliktelser som ingen kommer att utkräva av er, som ingen kommer att påminna er om varje dag, men som ni bör känna varje dag för att verkligen vara revolutionärer.

Det är förpliktelsen att arbeta mer och bättre, att alltid kämpa för att vara i täten i arbetet, att aldrig nöja er med det ni kan, varken i det arbete som ni håller på med eller den allmänbildning som ni kan förvärva.

Skyldigheten för en ung revolutionär under denna fas i det socialistiska uppbygget är att varje dag bli bättre och bättre, inte låta det gå en enda dag utan att utöka kunskaperna lite grand, utan att lägga till något till medvetenheten hos var och en, utan att nå arbetsdagens slut med tillfredställelsen att ha gjort framsteg dag för dag.

Det vill säga att ni undertecknar ett hederskontrakt med samhället, som inte tar slut vid vår ös gränser. Vi är skyldiga att visa folken i Amerika vad man kan göra i ett rättvist samhälle som fördelar tillgångarna, som använder tillgångarna för att höja den tekniska, kulturella och sociala nivån för alla invånare, som planerar sin ekonomi och som på ett intelligent sätt löser de ekonomiska problemen för att kunna gå vidare.

Jag har redan många gånger sagt till er, och vi måste betona det, att vi är en ledlyft eller en spegel mot vilken alla folk i Amerika riktar sina blickar, alla hoppas med spänd förväntan att vi ska segra. Alla i den amerikanska världsdelen väntar på resultatet av vår erfarenhet, för att ge sig in i kampen med beslutsamhet, bryta de gamla maktmönstren som fortfarande beklagligt nog förtrycker de flesta av länderna i Amerika, för att i stället sätta in en regim som börjar bygga socialism.

Därför är vårt ansvar stort, vårt ansvar är kontinentalt. Vi kan säga att vårt ansvar också är världsomfattande för vi är i detta ögonblick centrum för nyfikenheten och i blickpunkten för alla folk som kämpar för sin befrielse och alla som redan har lyckats befria sig, men som känner entusiasm för vår kamp under så ojämlika förhållanden. (...)

När ni förstår era maskiner helt och fullt kan ni sköta dem mycket bättre. Ni kommer att kunna göra praktiskt taget vad ni vill. Nu måste ni också lära er hantera en rad begrepp för att lära er att tänka, för att kunna planera för framtiden. Kom ihåg att samhällena inte är statiska. Kom ihåg

att ni inte kan slå er till ro när ni nått upp till en trappavsats. Ni står i början av en trappa och bör gå vidare.

Ni bör alltid föresätta er att ta ännu ett steg uppåt. Det handlar inte om att få det bättre materiellt, få mer pengar och klättra på samhällsstegen. Den tiden är över. Det gäller att höja sitt eget värde genom ökad kunskap, genom att utveckla ideologin, genom en djupare revolutionär medvetenhet.

Sålunda bör ni också studera vår historia, samhällshistorien under modern tid, djupgående studera möjligheterna hos var och en av de filosofiska riktningarna, den dialektiska materialismen. Detta bör också vara en del av ert arbete. Det kommer inte att ta tid från det viktigaste. Det kommer att bli en hjälp för att kunna arbeta bättre.

När ni har tillägnat er allt detta; när var och en blir i stånd att kämpa i sin skyttegrav, utan att

behöva snegla på soldaten i skyttegravens bredvid; när ni vet att det är lika viktigt att uppnå förnyelse i produktionen, eller att en kamrat som kommit efter kan komma ikapp, eller – när ni redan är tekniker – att lära upp en ny elev som kommit till er utan att kunna något; när ni vet att allt detta är lika viktigt som att kämpa för att försvara fosterlandet med gevär eller vapen i en skyttegrav och när ni vet att allting är del i en enda kamp på liv och död mot imperialismen, en kamp som inte kan ha annat slut än imperialismens totala krossande, och det är en kamp på många fronter, och imperialismen måste besegras på alla fronter. När ni förstått allt detta till fullo, när det inte bara handlar om ord som ni godtar, utan är en del av ert sätt att handla, då kan ni säga att ni är revolutionärer – helt och fullt. (...)

Översättning: Karin Steneberg

Tal vid stormöte med sockerarbetare i Camagüey

9 februari 1963

Kamrater!

Jag skulle vilja säga er något om socialistisk tävlan, för det är något mycket viktigt, det är ett effektivt vapen i den socialistiska staten. Men det är också ett tveeggat vapen och det gäller att kunna hantera det.

Socialistisk tävlan får inte bli en idrottstävling, där den som förlorar kastar ruttna apelsiner på domaren. Det är inte socialistisk tävlan. Socialistisk tävlan är broderlig tävlan. Varför? För att alla ska öka produktionen. Det är ett vapen för att öka produktionen. Men inte bara det. Det är ett vapen för att öka produktionen och ett redskap för att fördjupa medvetenheten hos folket, och de två måste alltid följas åt.

Vi betonar alltid båda dessa sidors betydelse för att kunna bygga socialismen. För att bygga socialismen behövs inte bara arbete, inte bara medvetenhet. Det behövs arbete och medvetenhet, arbete för att utveckla produktionen och det materiella välståndet, och utveckling av medvetenheten. Den socialistiska tävlan måste uppfylla dessa två mål, dessa två funktioner.

Vilket bör då vara en segrares högsta önskan, jo, att det kommer någon annan som överträffar en själv, som slår ens rekord vid nästa tävling, och dessutom att hjälpa honom att slå ens rekord.

Vad är socialistisk tävlan då bra för? För att produktionen ska öka på nationell nivå. Vi uppnår inget med att någon vinner lite här och där. Det saknar betydelse. Det har lokal betydelse, den välförtjänta stoltheten hos den som vinner. Men vi bör inte göra socialistisk tävlan till en tävling vilken som helst och glömma att vi inte spelar baseboll utan håller på med ett socialistiskt uppbygge. Därför är det så viktigt.

Det vill säga att den socialistiska tävlans vapen bidrar till att utveckla armen, att utveckla kroppen som svingar den. Men denna kropp bör utvecklas harmoniskt och bör tjäna till annat; inte bara som en fäktare, som ser i spegeln hur bra han parerar och prövar positioner. Den socialistiska tävlan bidrar till att utveckla, i det här fallet att utveckla folkets medvetenhet och produktionen. (...)

Översättning: Karin Steneberg

Che Guevara talar i FN:s generalförsamling i december 1964.

Tal vid stormöte på textilfabriken i Ariguanabo

24 mars 1963

Vi har också kommit hit för att analysera de nya tillvägagångssätt som innebär att en rad olika principer för partiets uppbyggnad har ändrats och knutit det närmare folket.

De medlemmar i Socialistiska Revolutionens Enhetsparti, som utsetts från den här arbetsplatsen, är människor som ni har uppmärksammat eller rättare sagt, som ni har godkänt, och som därigenom har sina arbetskamraters fulla stöd. De partiföreningar som nu bildas på arbetsplatserna kan hädanefter räkna med arbetskamraternas uppbackning. De kan räkna med det förtroende som behövs, och överge det nästintill underjordiska arbetssätt, som i en sammansvärjning, som under ganska lång tid präglade partiet.

Vi kan lämna denna skuggtillvaro, dessa underjordiska grupper, där medlemmarna valts in på ett mekaniskt sätt, utan att deras lämplighet granskats tillräckligt. Nu går vi över till en ny struktur, där det är arbetskamraterna som i första steget föreslår dem som genom sitt föredömliga uppträdande kan bli partimedlemmar.

Där ligger den stora skillnaden. Och det är ur den som partiet ska hämta den väldiga kraft som behövs för att kunna leda revolutionen. Partiet måste konsekvent följa upp hela linjen av strukturella förändringar i organisationen, och i synen på partiet, för att i handling, med föredömet och uppoffringarnas makt kunna leda den proletära staten, men också med djupsinne och djärvhet i varje stund av revolutionen. Men ännu är allt långtifrån perfekt och det är mycket som måste rättas till.

Apropå detta har vi tagit fram siffror som visar att på den här arbetsplatsen med mer än 3 000 arbetare har 197 kamrater ansetts ha de egenskaper som behövs för att bli medlemmar i Socialistiska Revolutionens Enhetsparti. Vilken är den rätta siffran? Bra, 4 000, det förändrar inte så mycket statistiskt sett. Av dessa har 197 blivit valda, men bland dem finns bara 5 kvinnor. Men andelen kvinnliga arbetare i Ariguanabo är mycket större än de 2,5 procent som vår statistik

anger. Det visar att det finns brister när det gäller att få med kvinnorna, när det gäller jämställdhet och lika rättigheter, lika villkor i det aktiva arbetet för att bygga upp socialismen. Och det vore bra om vi alla och överallt försökte förstå varför det har blivit så.

Det finns två uppenbara orsaker som mer tydligt och klart än andra har bidragit till detta. En av dessa är att kvinnorna ännu inte har tagit itu med en rad olika faktorer som binder dem till ett numera hädangånget förflutet. Och därför tar de inte del av de revolutionära arbetarnas aktiva liv. Den andra kan vara att det stora flertalet arbetare, det så kallade starka könet, tror att kvinnorna fortfarande inte är tillräckligt utvecklade och trycker med flertalets makt ned fåtalet. På sådana här arbetsplatser märks männen mer, deras roll är tydligare och då glömmar man lätt kvinnornas roll och behandlar dem godtyckligt.

För några månader sedan fick vi byta ut en funktionär på Industridepartementet, och det var en duktig kvinnlig funktionär. Varför? Därför att hon hade ett jobb där hon måste resa omkring i landet, ibland tillsammans med inspektörer eller med chefen, generaldirektören. Denna kvinnliga kamrat var gift – jag tror med en medlem i rebellarmén – och mannen tillät henne inte att resa ensam. Hon var tvungen att anpassa sina arbetsresor till mannens möjligheter att ta ledigt från sitt jobb för att följa med henne till de platser hon skulle besöka.

Detta är ett osminkat uttryck för diskrimineringen av kvinnorna. Är det männe så att kvinnorna måste följa med sina män varje gång de ska resa ut i landet, eller vart de nu ska, för kunna övervaka dem och hindra att de blir frestade, eller något i den stilen?

Vad visar allt detta? Helt enkelt att vårt förflutna fortsätter att tynga ner oss, och att kvinnans frigörelse inte är fullständig. En av vårt partis uppgifter måste vara att uppnå hennes fulla frihet, hennes inre frihet, för det är inte yttre tvång som gör att kvinnorna drar sig för vissa saker, det handlar om gamla traditioner. (...)

Proletariatet är inte könsbestämt, det är alla kvinnor och män tillsammans som på alla arbetsplatser i landet beslutsamt kämpar för ett gemensamt mål.

Det här är ett exempel på allt som återstår att göra. Men det är bara ett exempel, och det finns flera. Det är så mycket som måste göras, och måste göras utan att falla tillbaka på gamla traditioner, inte bara från tiden före revolutionen, utan också från tiden närmast efter. Nya traditioner som säger att partimedlemmar, fackföreningsmedlemmar och medlemmar i olika folkrörelser kan tillåtas styra, vägleda, diktera men i många fall inte behöva arbeta. Det är mycket illa, helt och hållet.

Den som vill bli ledare måste kunna utsätta sig för folkets dom och veta med sig att vara föreslagen eller vald till ledare som den bästa bland de duktiga, i arbete, i offervilja, i att ständigt gå i täten i alla strider proletariatet måste genomföra dagligen för att bygga upp socialismen. (...)

Vi måste göra oss av med tanken att en förtroendevald i en folkrörelse eller i partiet som leder revolutionen – i de olika skeden den genomgår – skulle kunna tillåta sig att på minsta lilla sätt tillskansa sig mer än resten av folket. Det vill säga att vi måste överge politiken att belöna den duktige materiellt, att materiellt belöna den som visat större medvetenhet och större offervilja.

Och här har vi två saker som ständigt kommer i konflikt och som är en dialektisk del i det socialistiska uppbygget. Å ena sidan har vi de materiella drivkrafterna som är nödvändiga, för vi kommer från ett samhälle som helt och hållet styrdes med materiella medel och vi bygger ett nytt samhälle på det gamla samhällets grund. Det medför att folk bär med sig uppfattningar från det gamla samhället, och vi har ännu inte tillräckligt mycket för att kunna fördela efter behov. På grund av detta kommer det materiella intresset att finnas med under uppbyggnaden av ett socialistiskt

samhälle. Men å andra sidan är det partiets uppgift att höja den andra fanan, det moraliska intresset, den moraliska drivkraften. Det gäller att hålla fram de människor som kämpar och gör uppoffringar och inte väntar sig annan belöning än sina kamraters erkänsla, inte väntar sig annan belöning än den som ni idag har givit de kamrater som ni valt att ingå i Socialistiska Revolutionens Enhetsparti.

På den väg vi valt, att skapa ett nytt socialistiskt medvetande, måste vi stödja oss på moraliska drivkrafter. De materiella drivkrafterna hänger med från det förflutna, och vi måste räkna med dem. Men vi måste minska deras dominans i människornas medvetande allt eftersom utvecklingen går framåt. De moraliska drivkrafterna är avgjort på uppgång, de materiella bör tvingas bort. I det nya samhället som vi skapar kommer de materiella drivkrafterna att försvinna under vägen, och vi måste se till att den typ av mobiliseringar som idag är så effektiva medel i uppbygget kan växa i betydelse och besjålas av moraliska drivkrafter, av pliktkänsla och en ny revolutionär medvetenhet.

Kamrater, idag har vi tagit de första stegen. Nu finns Socialistiska Revolutionens Enhetsparti officiellt på denna arbetsplats. Det består av 197 kamrater. Vilka är de egenskaper ni har värderat hos dem? Det vet ni bäst, för ni har valt ut dem. Ni känner till deras offervilja, kamratlighet, fosterlandskärlek, viljan att gå i täten i kampens alla skeden, viljan att leda genom att visa föredöme, ödmjukhet och lågmäldhet, allt det som bör utmärka en partimedlem. Men medlemmar i detta nya parti bör också i djupet av sin själ känna för de nya sanningarna, helt naturligt känna att det som för andra kan vara en uppoffring, för dem är vardagsmat, det som måste göras och som det är självklart att göra. (...)

Översättning: Jorge Contreras

Tal till ungdomen på industridepartementet

9 maj 1964

Kamrater!

För en tid sedan blev jag inbjuden av ungdomsorganisationen att runda av en serie konferenser där ungdomen visat tydliga livstecken inom ramen för departementets politiska handlande.

Jag var intresserad av att tala med er och delge er några synpunkter, för många gånger har jag intagit en kritisk hållning gentemot ungdomen, inte ungdomen som sådan utan som organisation. Men denna kritiska hållning har vanligtvis inte följts upp av förslag om praktiska lösningar. Det vill säga att jag har uppträtt som en slags friskytt, en uppgift som inte passar ihop med andra uppgifter som jag också har, som medlem i partistyrelsen etc. Vi har haft vissa principiella problem när det gällde vad en ungdomsorganisation bör vara – uppfattningar där vi inte varit helt och hållet överens. Jag har hela tiden uppfattat en mekanistisk sida hos ungdomen som organisation, som enligt min uppfattning har hindrat den från att bli en sann förtrupp. Sedan har dessa problem naturligtvis diskuterats under lång tid. (...)

Det är just som förtrupp och vägvisare inom alla områden som ungdomen har sin viktigaste uppgift. Därför har vi många gånger haft problem med ungdomen för de hugger inte så mycket sockerrör som de borde och deltar inte tillräckligt mycket i det frivilliga arbetet. Det handlar om att man inte kan ta ledningen med teorier, och ännu mindre kan man ha en armé av generaler. Armén kan ha en general, och om den är mycket stor, flera generaler eller en överbefälhavare. Men om det inte finns någon som beger sig till slagfältet finns det ingen armé. Och om armén på slagfältet inte leds av några som går i spetsen för kampen, då duger armén ingenting till. Det utmärkande för vår rebellarmé var att de som steg till någon av de tre grader som fanns – löjtnant, kapten och major – tillhörde rebellarmén och hade utmärkt sig på ett eller annat sätt på slagfältet.

Och åtminstone de två första graderna, löjtnant och kapten, är de som leder striden. Så detta är vad vi behöver: löjtnanter, kaptener, eller vad vi nu

kallar dem, låt militärtitlarna vara om ni vill, men de som går i täten, de som med sitt föredöme visar vägen. Att fortsätta framåt och få andra att följa efter kan visa sig svårt ibland, med det är mycket lättare än att bakifrån driva på andra att bryta väg i outforskade marker, där ingen ännu tagit första steget. (...)

Så nu upprepar jag envist det jag vill ha sagt på den punkten, jag upprepar det som jag hela tiden har sagt er, att ni inte måtte upphöra att vara unga, att ni inte förvandlar er till teoretiker eller teoretiserande människor utan behåller ungdomens friskhet. Att ni måtte bli i stånd att ta till er regeringens målsättningar, omvandla dem inom er, och låta dem bli drivkrafter för hela den folkliga rörelsen, och gå i täten själva. Därför måste ni kunna urskilja de stora linjerna som regeringen betonar, som företrädare för folket och partiet.

Å andra sidan måste man balansera och rangordna. Det måste också ungdomen göra. Ni har här talat om den tekniska revolutionen. Detta är ett av de mest betydelsefulla områdena, med konkreta uppgifter lämpade för ungdomens mentalitet. Men den tekniska revolutionen kan man inte nå fram till ensam, för den tekniska revolutionen är på frammarsch i världen, i alla länder, socialistiska och icke socialistiska, de utvecklade så klart.

I USA pågår en teknisk revolution, i Frankrike pågår en enorm teknisk revolution, England, i Västtyskland och de är verkligen inte socialistiska. Men den tekniska revolutionen bör ha ett klassinnehåll, ett socialistiskt innehåll. Därför måste en omdaning ske inom ungdomsorganisationen så att den kan bli en äkta pådrivande kraft. Alla ovanor måste bort, alla ovanor från det gamla samhället som gått i graven. Det går inte att föreställa sig en teknisk revolution utan att samtidigt tänka sig en kommunistisk hållning till arbetet, och detta är mycket viktigt. Utan en kommunistisk hållning till arbetet blir det ingen socialistisk teknisk revolution. (...)

Men för detta måste man gå igenom en lång process, en process som formas av vanor skapade

t.ex. genom frivilligt arbete. Varför lägger vi sådan vikt vid det frivilliga arbetet? Ekonomiskt betyder det knappast något, för de frivilliga som ger sig ut och hugger sockerrör, som är den viktigaste uppgiften för ekonomin, är inte lönsamma. En sockerhuggare från departementet hugger fyra eller fem gånger mindre än en som har gjort detta i hela sitt liv. Men idag har de ändå en ekonomisk betydelse på grund av bristen på arbetskraft. Men det viktiga är att individen under någon del av sitt liv ägnar sig åt samhällsarbete utan att vänta sig något, utan ersättning av något slag, bara för att fullgöra en samhällelig plikt. Här börjar det växa fram som sedan genom teknikens framsteg och utvecklingen av produktionen och produktionsförhållandena kommer att nå högre och bli en samhällelig nödvändighet. (...)

För socialismen i detta skede av socialismens och kommunismens uppbyggnad syftar inte bara till fina fabriker, den syftar till den allsidiga människan. Människan måste utveckla sig tillsammans med produktionen. Vi skulle inte arbeta ändamålsenligt om vi bara ägnade oss åt att ta fram råvaror och tillverka varor, och inte på samma gång utvecklade människorna.

Här har ungdomen en av sina uppgifter, att driva på och visa föredöme i skapandet av morgondagens människa, inbegripet att skapa sig själv, för ingen är perfekt, långt därifrån. Alla bör förbättra sina personliga egenskaper genom arbete, mänskliga relationer, djupgående studier, kritiska diskussioner, allt detta som kommer att förändra folk. Vi är alla medvetna om detta, för det har gått fem långa år sedan vår revolution segrade, och sju år – också de långa – sedan vi landsteg och inledde den sista striden. Alla som blickar bakåt och tänker på vad de var för sju år sedan, inser att den väg som tillryggalagts är mycket lång, men att det fortfarande fattas mycket.

Detta är uppgifterna, och det viktigaste är att ungdomen förstår var den står, och vad som kommer att bli dess huvudsakliga uppgift. Att den inte bygger onödiga hierarkier, att den inte ser sig som centrum för hela den socialistiska världen, men att den inser att den är en viktig länk, och kan bli mycket viktig om den riktar in sig mot framtiden. (...)

Översättning: Karin Steneberg

Tal vid överlämnandet av diplom för kommunistiskt arbete på Industridepartementet

15 augusti 1964

Kamrater, alla!

Jag tror att idag, vid en högtidlig ceremoni med så revolutionär betydelse som denna, när Industridepartementet kan känna uppriktig stolthet över att alltid ha gått i täten för att fördjupa den revolutionära medvetenheten genom kollektivt arbete, arbete av samhällelig och frivillig karaktär – då måste vi inleda med några reflektioner över vad arbete är under socialismen. (...)

Idag på vårt Kuba får arbetet alltmer en ny betydelse; det utförs med en ny glädje.

Vi skulle kunna bjuda er till sockerfälten för att se våra kvinnor hugga socker med kärlek och behag, se den manliga styrkan hos våra arbetare som hugger socker med kärlek, se en ny inställning till arbetet, se att människan inte förslavas av arbetet, utan av att inte äga produktionsmedlen. Det är när samhället kommer till ett visst skede i sin utveckling och är i stånd att inleda kampen för återta det som gått förlorat, bryta ned förtryckarnas makt, krossa deras beväpnade hand, som är armén, installera sig vid makten och på nytt känna den gamla glädjen inför arbetet, glädjen att uppfylla en plikt, att känna sig betydelsefull i samhällsmaskineriet, känna sig som ett kugghjul med egna särdrag – nödvändig men inte oersättlig i produktionsprocessen – och ett medvetet kugghjul, som drivs av egen kraft och försöker att öka på den, om och om igen, för att till slut lyckas uppfylla ett av villkoren för ett socialistiskt samhälle: att kunna tillverka tillräckligt mycket konsumtionsvaror för hela folket.

Och samtidigt som människan varje dag genomför uppgiften att skapa nya rikedomar

att fördela genom samhället, kommer den som arbetar med denna inställning att växa som människa.

Därför säger vi att det frivilliga arbetet inte bör bedömas utifrån sin ekonomiska betydelse idag. Det frivilliga arbetet är först och främst den faktor som utvecklar arbetarens medvetenhet mer än något annat. Så är det i ännu högre grad när dessa arbetare utför sitt arbete på ställen som de inte är vana vid – än hugger de socker under förhållanden som ibland är ganska svåra och än är det vår administrativa personal och tekniker, som genom frivilligt arbete lär känna landsbygden och fabriken. Så grundas också en ny sammanhållning och förståelse mellan faktorer som den kapitalistiska produktionsmetoden alltid håller åtskilda och i motsättning till varandra. Det ingår i uppgiften att söndra och härska för att hålla en stark här av arbetslösa, av förtvivlade människor som är beredda att överge alla långsiktiga fördelar och ibland alla principer i kampen för en bit bröd.

Så blir det frivilliga arbetet ett medel för sammanhållning och förståelse mellan våra administrativa och manuella arbetare, för att bereda vägen för ett nytt skede i samhället där det inte ska finnas klasser och sålunda ingen skillnad mellan manuellt och intellektuellt arbete, mellan bonde och industriarbetare.

Därför försvarar vi detta med sådan iver, och försöker vara trogna principen att ledarna bör vara föredömen, som Fidel har sagt vid upprepade tillfällen. (...)

Översättning: Karin Steneberg

Che Guevara talar vid öppnandet av den första latinamerikanska ungdomskongressen den 28 juli 1960.

Tal vid afroasiatiska solidaritetens andra ekonomiska seminarium i Alger

av Che Guevara 27 februari 1965

Kära bröder!

Kuba kommer till denna konferens för att ensamt höja de amerikanska folkens röst, och som tidigare sagts, även i sin egenskap av underutvecklat land som bygger socialismen. Det är inte av en tillfällighet som vår delegation tillåts framföra sina åsikter i kretsen av Asiens och Afrikas folk. En gemensam strävan att besegra imperialismen enar oss i vår marsch mot framtiden. Ett gemensamt förflutet av kamp mot samma fiende har enat oss längs vägen.

Detta är ett möte mellan de kämpande folken. Kampen förs på två lika betydelsefulla fronter och kräver alla våra ansträngningar. Kampen mot imperialismen för frigörelse från de koloniala eller nykoloniala banden förs med politiska eller militära vapen, eller bådadera. Den är inte skild från kampen mot underutveckling och fattigdom. Båda är etapper på en och samma väg mot skapandet av ett nytt samhälle, som är både rikt och rättvist. Det är absolut nödvändigt att vinna den politiska makten och oskadliggöra de förtryckande klasserna, men därefter måste man ta itu med kampens andra etapp, som om möjligt blir ännu svårare än den föregående.

Ända sedan monopolkapitalen bemäktigade sig världen har de hållit större delen av mänskligheten nere i fattigdom och delat upp vinsterna mellan de starkaste länderna. Dessa länders levnadsstandard grundar sig på våra länders elände. För att höja de underutvecklade folkens levnadsstandard är det alltså nödvändigt att bekämpa imperialismen. Och varje gång en gren slits bort från imperialismens träd är inte bara en delseger vunnen över huvudfienden. Denna delseger bidrar även till att imperialismen faktiskt försvagas och är ett steg på vägen till den slutliga segern.

Det finns inga gränser i denna kamp på liv och död. Vi kan inte förbli likgiltiga inför vad som sker i olika delar av världen. Varje lands seger över imperialismen är vår seger, liksom varje

nations nederlag är ett nederlag för oss alla. Att i praktisk handling utöva proletär internationalism är inte endast en plikt för de folk som kämpar för en bättre framtid. Det är också en ofrånkomlig nödvändighet. Om den imperialistiska fienden – den nordamerikanska eller någon annan – angriper de underutvecklade folken och de socialistiska länderna, så blir en allians mellan de underutvecklade folken och de socialistiska länderna en grundläggande logisk nödvändighet. Även om det inte funnes någon annan förenande faktor borde den gemensamme fienden utgöra en sådan. Naturligtvis kan dessa allianser inte upprättas spontant, utan diskussioner, utan att de ibland föregås av födslovåndor.

Varje gång ett land frigör sig är det, som sagt, ett nederlag för det världsomfattande imperialistiska systemet. Men vi måste ha klart för oss att denna frigörelse inte fullbordas i och med att självständigheten utropas eller segern vinnas med vapen i en revolution. Den verkliga frigörelsen uppnås först när imperialismens ekonomiska maktutövning över ett folk upphör. Följaktligen är det ett vitalt intresse för de socialistiska länderna att dessa frigörelser verkligen äger rum och det är vår internationella skyldighet – den skyldighet som följer av den ideologi som leder oss – att bidra med våra krafter till att frigörelsen sker så snabbt och blir så djupgående som möjligt.

Av allt detta kan vi dra följande slutsats: utvecklingen av de länder som nu slår in på befrielsens väg måste kosta för de socialistiska länderna. Vi säger detta utan minsta vilja till utpressning eller effektsökeri. Inte heller är det ett enkelt knep för att ställa oss in hos de afro-asiatiska folken. Vi säger det därför att det är vår djupa övertygelse. Det kan inte finnas någon socialism om det inte sker en förändring i medvetandet som framkallar en ny broderlig hållning gentemot mänskligheten såväl på det individuella planet, i det samhälle där man bygger

eller har byggt socialismen, som på det globala planet gentemot alla folk som lider under det imperialistiska förtrycket.

Vi tror att det är i denna anda ansvaret bör tas då det gäller hjälpen till de beroende länderna, och att man inte längre bör tala om att utveckla en handel med "ömsesidiga fördelar" om den grundar sig på de priser som världelagen och det internationella ojämna handelsutbytet – även det en produkt av världelagen – påtvingar de underutvecklade länderna.

Att till världsmarknadspriser sälja råvaror som kostar svett och gränslösa lidanden för de underutvecklade länderna och till världsmarknadspriser köpa maskiner som producerats i nutidens väldiga automatiserade fabriker, hur kan detta kallas "ömsesidig fördel"?

Om vi upprättar denna typ av utbyte mellan två grupper av nationer bör vi vara överens om att de socialistiska länderna på sätt och vis är medbrottslingar i den imperialistiska utsugningen. Man kan invända att handelsutbytet med de underutvecklade länderna utgör en obetydlig del av dessa länders utrikeshandel. Detta är en stor sanning, men det undanröjer inte handelns omoraliska karaktär.

De socialistiska länderna har den moraliska skyldigheten att avveckla sitt tysta samförstånd med västerlandets utsugarländer. Det faktum att handeln i dag är liten betyder ingenting: 1959 sålde Kuba tillfälligtvis socker till något land inom det socialistiska blocket framför allt genom engelska och andra mäklare. Och idag är åttio procent av Kubas handel inriktad på de socialistiska länderna. Alla dess livsviktiga förnödenheter kommer från det socialistiska lägre och de facto har Kuba inträtt i detta läger. Vi kan inte säga att detta skett endast på grund av den ökade handeln, inte heller att handeln ökat därför att Kuba krossat de gamla samhällsstrukturerna och slagit in på den socialistiska utvecklingsvägen. Bägge ytterligheterna berör varandra och bägge har inbördes samband.

Vi har inte börjat färden som skall leda till kommunismen med alla steg utstakade i förväg, som logisk följd av en ideologisk utveckling mot ett bestämt mål. Socialismens sanningar plus imperialismens grymma verklighet formade vårt folk och angav den väg som vi sedan medvetet

slagit in på. Afrikas och Asiens folk som går mot sin slutliga frigörelse måste slå in på samma väg. De kommer att göra detta förr eller senare, även om deras socialism i dag definieras med olika adjektiv. Det finns ingen annan definition av socialismen som är giltig för oss än avskaffandet av människans utsugning av människan. Så länge detta inte har skett, befinner man sig ännu i uppbyggnaden av det socialistiska samhället. Om däremot arbetet på att upphäva utsugningen stoppas upp eller till och med går tillbaka finns det ingen anledning att ens tala om uppbyggnad av socialismen.

Vi måste skapa betingelser för att våra bröder direkt och medvetet skall kunna slå in på vägen till utsugningens slutliga avskaffande. Men det kan vi inte göra om vi själva är medbrottslingar. Om någon frågade oss efter vilka metoder rättvisa priser bör fastställas skulle vi inte kunna svara. Vi är inte insatta i denna frågas verkliga räckvidd, vi vet bara att Sovjetunionen och Kuba efter politiska diskussioner har undertecknat för oss fördelaktiga överenskommelser. Genom dem kommer vi att kunna sälja ända upp till fem miljoner ton socker till fasta priser, som ligger över de normala på den så kallade fria världsmarknaden. Folkrepubliken Kina tillämpar också dessa inköpspriser.

Detta är endast en utgångspunkt. Den verkliga utmaningen är att fastställa de priser som möjliggör utveckling. En stor förändring i inställningen krävs för att förändra de internationella relationerna. Det bör inte vara utrikeshandeln som bestämmer politiken. Den bör tvärtom vara underordnad en broderlig mellanfolklig politik.

Låt oss kort analysera problemet med långfristiga lån för att utveckla basindustrin. Vi finner ofta att de länder som kommer i åtnjutande av dessa lån går in för att bygga upp en industriell bas som inte står i proportion till deras aktuella kapacitet. Dess produkter kommer inte att konsumeras inom landet och landets reserver urholkas genom satsningen. Vår mening är att de socialistiska staternas investeringar i de egna länderna måste tas direkt via statsbudgeten och bara kan återfås genom att produkterna förädlas fullt ut inom landet. Vi har fått svaret att möjligheten ska övervägas att göra sådana investeringar även i de underutvecklade länderna.

På så sätt skulle man kunna sätta den oerhörda

kraft i rörelse som finns i våra världsdelar, som alltid utsatts för en vedervärdig utplundring men aldrig blivit hjälpta i sin utveckling. Då kan vi börja en ny etapp av sann internationell arbetsfördelning som inte grundar sig på historien om hur allt gjorts fram till i dag utan på den framtida historien om hur det kan göras.

De länder, där de nya investeringarna placeras, skulle ha alla rättigheter som suveräna ägare till dem utan någon som helst skyldighet att betala på kort eller lång sikt. Ägarna skulle däremot vara förpliktade att leverera bestämda mängder produkter till investeringsländerna under ett bestämt antal år till ett bestämt pris.

Det är även värt att studera hur ett land, där investeringar av denna typ görs, ska kunna finansiera de lokalt betingade utgifterna. En form av hjälp, som inte innebär att konvertibel valuta förbrukas, kunde vara leverans av lättsålda produkter till regeringarna i de underutvecklade länderna finansierade av långfristiga krediter.

Ett annat svårlöst problem gäller hur tekniken ska förvärvas. Alla känner till den brist på tekniker som de underutvecklade länderna lider av. Det fattas institutioner och lärare. Det fattas ibland verklig insikt om våra behov och beslutssamhet att politiskt prioritera en teknisk, kulturell och ideologisk utveckling.

De socialistiska länderna bör hjälpa till att skapa organ för teknisk utbildning, betona den grundläggande betydelsen av detta och bidra med lärare som kan avhjälpa den aktuella bristen. Vi måste insistera på denna sista punkt: de tekniker som kommer till våra länder måste vara exemplariska. Det är kamrater som ställs inför en okänd miljö, många gånger fientligt inställd till tekniken, en miljö med ett annat språk och helt skilda vanor. De tekniker som ställs inför denna svåra uppgift måste först och främst vara kommunister i ordets djupaste och mest ädla bemärkelse. Med denna enda egenskap plus ett minimum av organisationsförmåga och flexibilitet kommer de att uträtta underverk.

Vi vet att det kan lyckas för broderländerna har skickat oss ett antal tekniker som har gjort mer för vårt lands utveckling än tio institut och de har bidragit mer till vår vänskap än tio ambassadörer eller hundra diplomatmottagningar.

Om man kunde effektivt förverkliga de punkter vi pekat på och dessutom ställa de utvecklade

ländernas hela teknologi till de underutvecklade ländernas förfogande utan att följa de nuvarande metoderna med patent som skyddar olika parters uppfinningar, skulle vi göra stora framsteg i vår gemensamma uppgift.

Imperialismen har besegrats i många delstrider. Men den utgör en avsevärd makt i världen och man kan inte hoppas på att slutgiltigt kunna besegra den annat än genom att alla anstränger sig och uppoffrar sig.

Alla de föreslagna åtgärderna kan emellertid inte förverkligas av var och en på sin kant. Utvecklingen av de underutvecklade måste faktiskt innebära kostnader för de socialistiska länderna. Men krafterna i de underutvecklade länderna måste också spännas och beslutsamt börja bygga ett nytt samhälle – sen får det kallas för vad det vill – i vilket maskinen, arbetsredskapet, inte längre är ett medel för människans utsugning av människan. Man kan inte heller göra anspråk på de socialistiska ländernas förtroende om man balanserar mellan kapitalism och socialism och försöker spela ut de bägge krafterna mot varandra för att därigenom utverka bestämda fördelar. En ny politik av absolut uppriktighet bör styra förhållandena mellan dessa två grupper av samhällen. Det bör än en gång betonas att produktionsmedlen helst bör ligga i statens händer så att tecknen på utsugning så småningom försvinner.

Vidare kan man inte överlämna utvecklingen till fullständig improvisation. Uppbyggandet av det nya samhället måste planeras. Planeringen är en av socialismens lagar och utan den kan socialismen inte existera. Utan en riktig planering kan inte tillräckliga garantier skapas för att de ekonomiska sektorerna i ett givet land harmoniskt samordnas för att ta de språng framåt som krävs i den epok vi lever i. Planeringen är inte ett isolerat problem i vart och ett av våra länder. De är små och förkrympta i sin utveckling, de äger några få råvaror eller producerar en del hel- och halvfabrikat, men i övrigt lider de brist på det mesta. Planeringen bör inledningsvis syfta till en viss regionalisering för att kunna genomsyra ländernas ekonomi och på detta sätt komma fram till en integration mellan länderna som vilar på påtagliga ömsesidiga fördelar.

Vi är medvetna om att den nuvarande vägen är fylld av faror, faror som varken är påhittade

eller har förutsetts för en avlägsen framtid av någon överlägsen hjärna. De är det påtagliga resultatet av den hårda verklighet som vi lider under. Kampen mot kolonialismen har nått sitt slutskede. I nuvarande epok är kolonial status en följd av det imperialistiska herraväldet. Så länge imperialismen finns kommer den med nödvändighet att utöva sitt herravälde över andra länder. Detta herravälde kallas i dag nykolonialism.

Nykolonialismen utvecklades först i Sydamerika, över en hel världsdelen, och i dag börjar den göra sig märkbar med växande intensitet i Afrika och Asien. Dess sätt att tränga in och verka har skilda kännetecken. Ett sätt är det brutala som vi känner från Kongo. Det nakna våldet, utan varken hänsyn eller förklädnad, är dess yttersta vapen. Det finns också en annan mer raffinerad metod: att penetrera de länder som befriar sig politiskt, liera sig med den framväxande inhemska borgarklassen för uppkomsten av en parasitär borgarklass i intimt förbund med metropolernas intressen. Den gynnas av ett visst välstånd eller en övergående höjning av folkens levnadsstandard. Det beror på att i mycket efterblivna länder innebär steget från ett feodalt till ett kapitalistiskt system ett stort framsteg, oberoende av de i det långa loppet ödesdigra konsekvenserna för arbetarna.

Nykolonialismen har visat sina klor i Kongo. Detta är inte ett tecken på styrka utan på svaghet. Den har tvingats tillgripa sitt yttersta vapen, våldet som ekonomiskt argument, vilket ger upphov till starka motreaktioner. Men nykolonialismen utövas i en rad andra länder i Afrika och Asien i mycket subtilare former, och det skapas snabbt vad somliga kallar en "sydamerikanisering" av dessa världsdelen. Det innebär att en parasitär borgarklass utvecklas som inte bidrar till den nationella rikedommen utan sätter in sina väldiga orättfärdiga profiter i kapitalistiska banker utomlands. Den förhandlar med utlandet för att få än större vinster, medan den visar fullständig ligkiltighet för sitt eget folks välstånd.

Det finns även andra faror, såsom konkurrens mellan broderländer som politiskt är vänner och ibland grannar men som vid samma tidpunkt försöker göra samma slags investeringar och för marknader som många gånger inte räcker till. Denna konkurrens slösar med energi som

kunde utnyttjas för en mycket mer omfattande ekonomisk samverkan, och därtill befrämjar den de imperialistiska monopolens intriger.

Inför den faktiska omöjligheten att göra en bestämd investering med det socialistiska lägrerets hjälp, görs den ibland genom avtal med kapitalisterna. Dessa kapitalistiska investeringar är inte felaktiga bara genom den form i vilken lånen ges. De har andra viktiga fel som bildandet av gemensamma bolag med en farlig granne. Då investeringarna vanligtvis görs parallellt i olika stater, innebär detta en tendens till splittring mellan vänskapligt sinnade länder på grund av ekonomiska olikheter. Det medför också fara för den korruption som härrör från kapitalismens ständiga närvaro. Dess skicklighet att förespegla en bild av utveckling och välstånd är ägnad att förvirra många människor.

Tillverkningen av likartade varor medför att marknaderna mättas och priserna faller. De berörda länderna ser sig tvungna att begära nya lån eller att tillåta kompletterande investeringar för att stå sig i konkurrensen. Den slutliga konsekvensen av en sådan politik är att ekonomin hamnar i monopolens händer och en långsam men säker återgång till det förflutna. Enligt vår mening finns det en enda säker investeringsform: ett direkt deltagande av staten som också uppträder som köpare av alla varor. Därigenom begränsas den imperialistiska verksamheten till underleverantörskontrakt och den tillåts inte komma längre än till ytterporten i vårt hus. Och då är tillåtet att utnyttja de imperialistiska motsättningarna för att uppnå mindre kostsamma villkor.

Vi måste också fästa uppmärksamheten på den "osjälviska" hjälp av exempelvis ekonomisk och kulturell art som imperialismen beviljar själv eller via marionettstater som är bättre sedda i vissa delar av världen.

Om man inte ser alla de här nämnda farorna i tid, kan den nykoloniala vägen öppnas i länder som med hopp och entusiasm påbörjat sin nationella frigörelse. Monopolens dominans etableras gradvis och försiktigt på ett sådant sätt att det blir mycket svårt att inse konsekvenserna förrän de brutalt ger sig till känna.

En stor uppgift står i dag framför oss. Våra två världar, de socialistiska ländernas värld och den så kallade tredje världen, står inför ofantliga problem. Problem som har direkt samband med

människan och hennes välstånd och med kampen mot den som bär den största skulden till vår efterblivenhet.

Inför dessa problem måste alla länder och folk som är medvetna om sina skyldigheter, om den farofyllda situationen och om de offer som utvecklingen för med sig, vidtaga konkreta åtgärder för att vår vänskap skall stärkas både på det ekonomiska och politiska planet, som aldrig kan åtskiljas. Vi måste bilda ett stort kompakt block som i sin tur hjälper nya länder att befria sig inte endast från imperialismens politiska utan även från dess ekonomiska makt.

Frågan om att med vapen befria sig från ett politiskt förtryck måste behandlas enligt den proletära internationalismens regler. Om det är orimligt att föreställa sig att en företagsledare i ett socialistiskt land i krig skulle tveka att sända de stridsvagnar han producerar till en front där det inte finns någon garanti för betalning, så är det inte mindre absurt, tycker man, att fråga efter betalningsmöjligheter hos ett folk som kämpar för sin befrielse eller behöver dessa vapen för att försvara sin frihet. Vapnen kan inte vara handelsvaror i våra världar. De måste ställas till de folks förfogande som begär dem för att rikta dem mot den gemensamma fienden. De måste levereras utan någon som helst kostnad och i nödvändiga och möjliga mängder. I denna anda har Sovjetunionen och Folkrepubliken Kina erbjudit oss sin militärhjälp. Vi är socialister och utgör en garanti för användningen av dessa vapen, men vi är inte de enda och alla bör vi behandlas lika.

Den nordamerikanska imperialismens avskyvärda angrepp mot Vietnam och Kongo bör besvaras med leverans till dessa broderländer av alla de försvarsmedel de behöver och genom att vi ger dem hela vår reservationslösa solidaritet.

Vad beträffar ekonomin måste vi övervinna svårigheterna på vägen till utveckling genom att förskaffa oss den mest avancerade teknik som står till buds. Vi kan inte på nytt börja om mänsklighetens långa vandring från feodalism till atomkraft och automationens tidsålder. Det skulle bli en vandring med ofantliga och delvis onödiga offer. Tekniken måste vi tillägna oss på det stadium den befinner sig. Det är nödvändigt att göra det stora tekniska språnget för att småningom reducera den skillnad som i dag råder mellan de mest utvecklade länderna och oss. Denna teknik

måste utnyttjas i de stora fabriker liksom i det jordbruk som passar för det. Framför allt måste tekniken vila på en teknisk och ideologisk kultur med tillräcklig styrka och förankring hos folket för att oavbrutet underhålla de forskningsorgan och de vetenskapliga institutioner som måste skapas i varje land. Den behöver människor som behärskar den nya tekniken och är i stånd att utnyttja nya tekniska rön.

Dessa kärntrupper måste ha ett klart medvetande om sin plikt mot det samhälle de lever i. För att skapa rätt teknisk kultur måste den kompletteras med en ideologisk kultur. Och de flesta av våra länder kan inte skapa en tillfredsställande grund för industriell utveckling, som är avgörande i det moderna samhället, om de inte börjar med att säkerställa folkets försörjning, de nödvändigaste konsumtionsvarorna och en ändamålsenlig utbildning.

Det är nödvändigt att anslå en stor del av nationalinkomsten till så kallade improduktiva investeringar för utbildningen och att prioritera utvecklingen av jordbruksproduktiviteten. Denna har nått en otroligt hög nivå i många kapitalistiska länder och har framkallat den motsägelse som överproduktionskriserna innebär, med överskott på säd och andra livsmedel eller industriråvaror. I den svältande världen finns det tillräckligt med jord och människor för att många gånger om producera vad hela världen behöver för sin försörjning.

Jordbruket måste betraktas som en grundval för utvecklingen. Därför måste förändringen i jordbruksstrukturen, anpassningen till teknikens nya möjligheter och till kravet på att upphäva människans utsugning utgöra den grundläggande aspekten.

Innan vi fattar beslut som kan medföra stora kostnader och irreparabla skador, är det nödvändigt att noggrant inventera det nationella territoriet. Detta är första steget för att undersöka de ekonomiska möjligheterna och en elementär nödvändighet för en riktig planering.

Vi stöder varmt Algeriets förslag att institutionalisera våra förbindelser. Vi vill endast anföra några kompletterande synpunkter.

För det första: För att denna union skall kunna bli ett medel i kampen mot imperialismen är de latinamerikanska folkens medverkan nödvändig, liksom en allians med de socialistiska länderna.

För det andra: Unionens revolutionära karaktär måste skyddas genom att man portförbjuder regeringar eller rörelser som inte identifierar sig med folkens allmänna strävanden och genom att man skapar möjlighet att utesluta den som avviker från den rätta vägen, det må vara en regering eller en folkrörelse.

För det tredje: Vi måste kämpa för att upprätta nya förbindelser på jämställd fot mellan våra länder och de kapitalistiska, genom att skapa en revolutionär rättsvetenskap som skyddar oss i händelse av konflikt och ger nytt innehåll åt relationerna mellan oss och resten av världen.

Vi talar ett revolutionärt språk och vi kämpar ärligt för vår saks seger, men många gånger trasslar vi själva in oss i den internationella juridikens nät. Det är en produkt av de imperialistiska makternas konfrontationer och tjänar inte rättvisan för de folk som kämpar för sin frihet.

Våra folk känner till exempel det plågsamma trycket av utländska baser som anlagts på våra territorier och vi måste bära en enorm börda av skulder till utlandet.

Historien om dessa skändligheter är känd av alla: marionettregeringar som försvagats av en lång frigörelsekamp eller påtvingade kapitalistiska marknadsagar har ingått avtal som hotar vår inre stabilitet och sätter vår framtid på spel.

Tiden är inne för oss att skaka av oss oket, framtvunga en avskrivning av de tyngande

utlandsskulder och tvinga imperialisterna att lämna sina anfallsbaser.

Jag skulle inte vilja avsluta detta tal, denna genomgång av begrepp och principer som ni alla känner till, utan att fästa detta seminariums uppmärksamhet på att Kuba inte är det enda landet i Amerika. Det är bara så att det i dag är Kuba som har tillfälle att tala inför er. Andra länder gjuder sitt blod för att vinna den rätt som vi har. Härifrån och från alla konferenser och alla platser som skickar hälsningar till de hjältemodiga folken i Vietnam, Laos, det s.k. portugisiska Guinea, Sydafrika och Palestina, till alla de utplundrade folk som kämpar för sin frigörelse, måste vi höja vår röst i vänskap, sträcka ut vår hand och ge vår uppmuntran till broderfolken i Venezuela, Guatemala och Colombia, som i dag med vapen i hand säger ett definitivt NEJ till den imperialistiske fienden.

Och det finns få platser som är lika ägnade att sända denna hälsning som Alger, en av frihetens mest hjältemodiga huvudstäder. Må det storslagna algeriska folket, härdat som få i frihetskampen, under sitt partis beslutsamma ledning och med vår käre kamrat Ahmed Ben Bella i spetsen, inspirera oss till skoningslös kamp mot världsimperialismen.

Översättning: Eva Björklund